

Recenzja wystawy „Architektura - przestrzeń wartości”

dra inż. arch. Jarosława Bondara

Prof. nzw. dr hab. inż. Maria Kaszyńska

Wystawa dra inż. architekta Jarosława Bondara pt. „Architektura - przestrzeń wartości” obejmuje wybrany autorski dorobek twórczy zrealizowany przez Autora w latach 1992 - 2014. To bardzo interesujące przedstawienie a zarazem podsumowanie ponad dwudziestoletniego okresu działalności twórczej Autora, od momentu ukończenia studiów na Wydziale Budownictwa i Architektury Politechniki Szczecińskiej i rozpoczęcia pracy na tym Wydziale do momentu podjęcia się w 2014 roku funkcji Architekta Miasta Szczecin. Równoległe z pracą naukowo-dydaktyczną na uczelni Autor prowadził działalność zawodową w zakresie projektowania architektury i urbanistyki, w ramach własnej Pracowni Projektowej LA Laboratorium Architektury. Wystawa przedstawia historię rozwoju myśli projektowej, dojrzewania Autora, poszukiwania wyrazu, wartości a przede wszystkim realizacji celu polegającego na takim przekształcaniu przestrzeni, by wznoszone obiekty służyły zarówno zaspokojeniu potrzeb, jak też były, w szerokim tego słowa znaczeniu – piękne i ponadczasowe.

Już w pracy doktorskiej, obronionej na Wydziale Architektury Politechniki Warszawskiej w 2005 roku, Autor podejmował problematykę ważnych dla współczesnej architektury zagadnień, zainicjowanych przez Bauhaus i dotyczących w szczególności roli twórcy w społeczeństwie oraz dylematów związanych z priorytetami w procesie projektowania. Rozważania te znajdują odzwierciedlenie w zaprezentowanych na wystawie, zaprojektowanych i zrealizowanych obiektach architektonicznych. Przedstawiona twórczość doskonale łączy przemyślenia z działalności naukowo-dydaktycznej z zakresu teorii architektury, budowy formy architektonicznej, percepcji, filozofii, psychologii i historii architektury z doświadczeniami z działalności zawodowej. W swoich obiektach uwypukla społeczną funkcję architekta, który ma stworzyć architekturę przyjazną dla człowieka. Podjęcie tak trudnych tematów projektowych, jakimi są obiekty służby zdrowia, świadczy o niezwyklej wrażliwości i odpowiedzialności Autora oraz zrozumieniu posłanniczej roli twórcy, w stosunku do odbiorcy swojego dzieła. Jego obiekty nie są formami agresywnymi. Jest to architektura spokojna, przyjazna, odnosząca się pozytywnie i z wielkim szacunkiem do użytkowników przestrzeni oraz otaczającego środowiska.

Na szczególne podkreślenie zasługuje ostatni zrealizowany w 2014 roku projekt budynku Centrum Diagnostyki i Leczenia Nowotworów Dziedzicznych PUM, w którym Autor podjął się prac projektowych będących adaptacją istniejącej żelbetowej konstrukcji, zaprojektowanej dla zupełnie innych funkcji szpitalnych. Autor dąży do wprowadzenia nowej funkcji w istniejącą tkankę w taki sposób, aby uzyskać formę, która wtopi się w istniejącą przestrzeń. Dzieli parter i wyższe kondygnacje sprawiając, że obiekt jest architektonicznie bardzo przyjazny dla człowieka. Kolorystyczny dobór elementów elewacji powoduje połączenie obiektu z otoczeniem zewnętrznym. Taki zabieg powoduje częściowe przenikanie się strefy

miejskiej ze strefą budynku, co jeszcze bardziej pozytywnie wpływa na jego użytkowników, gdyż nie stwarza wrażenia izolacji lecz otwarcia. W projektach widać niezwykłą dbałość o wprowadzenie do wnętrza budynków światła dziennego, które doskonale kształtuje przestrzeń i zmienia jej oblicze. Przykładowo, w obiekcie Centrum Nowych Technologii Medycznych PUM, tworzy przeszkloną przestrzeń atrium we wnętrzu budynku, która przez dach wprowadza światło na każdą kondygnację. Dodatkowo główna ściana w tej przestrzeni zaprojektowana została w wyrazistych, ciepłych barwach, co tworzy bardzo dobry klimat we wnętrzu obiektu.

Dbałość o łączenie wnętrza obiektu z otaczającą przestrzenią Autor pokazuje także w innych realizacjach. Dobrym przykładem świadomego operowania elementami przestrzeni jest Dom jednorodzinny w Wołczkowie, w którym z jednej strony elewacja „zamyka się” na otoczenie, co jest związane z potrzebą stworzenia poczucia prywatności, by z drugiej strony obiektu, prawie w całości przeszklona elewacja stanowiła jedynie delikatną przegrodę, sprawiającą, że wnętrze domu łączy się prawie bezpośrednio z przestrzenią ogrodu.

Wystawa dorobku zawodowego dra Jarosława Bondara to nie tylko prezentacja samych projektów, gdyż Autor w swojej działalności zawodowej łączy wszystkie elementy zawodu architekta. Tworząc wielkie i niepowtarzalne obiekty użyteczności publicznej wykorzystał swoje wieloletnie doświadczenia obejmujące wszystkie obszary aktywności zawodowej, rozpoczynając od koncepcji i konkursów architektonicznych, poprzez projekty budowlane i wykonawcze, współpracę z projektantami wszystkich branż projektowych, koordynację zespołów branżowych, procedury administracyjne aż po udział w realizacji inwestycji tj. nadzór autorski w trakcie realizacji obiektów, kończąc na przekazaniu budynków do użytkowania i monitoring ich funkcjonowania po oddaniu do użytku.

Architekt to zawód zaufania publicznego, to misja mająca na celu dbałość o dobro każdego użytkownika przestrzeni. Zadaniu temu towarzyszy świadomość, że czas życia dzieła mierzony jest krotnością życia twórcy. Dr Jarosław Bondar w swoich realizacjach doskonale o tym pamięta, starając się tworzyć architekturę ponadczasową, mającą nieagresywny oraz uniwersalny charakter. Zaprojektowane przez niego obiekty wpływają pozytywnie na otaczającą przestrzeń i człowieka – zarówno użytkownika jak również zwykłego przechodnia. Istotną część dokonań stanowią obiekty służby zdrowia, w których szczególnie ważna jest troska o wysoką jakość przestrzeni. W odniesieniu do obiektów szpitalnych szczególnie widać, jak odpowiednio zaaranżowana przestrzeń może korzystnie wpływać na proces leczenia pacjentów, samopoczucie gości i warunki pracy personelu. Ergonomia i komfort, funkcjonalność i przejrzystość rozwiązań oraz odpowiednio dobrane i przemyślane oświetlenie oraz kolorystyka, mogą korzystnie wpływać na samopoczucie i poczucie bezpieczeństwa chorych, stanowiąc integralny element powrotu do stanu zdrowia. W przedstawionych projektach i realizacjach widać, że Autor opanował w pełni warsztat zawodowy a także jego teoretyczne podstawy oraz rozumie i czuje wpływ podejmowanych przez siebie decyzji projektowych na otoczenie przestrzenne oraz użytkowników.

Architektura tworzona przez Jarosława Bondara to nie tylko przestrzeń wartości – to olbrzymi obszar wypełniony pozytywną treścią.